

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Художня обробка шкіри»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 5

від «15» грудня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Художня обробка шкіри
Викладач	Тетяна Степанівна Гімон
Контактний телефон викладача	+380509805015
E-mail викладача	tetiana.himon@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок, 15.00-16.00
2. Анотація до курсу	
<p>Програма вивчення навчальної дисципліни “художня обробка шкіри” укладена відповідно до ОП підготовки бакалавра спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Дисципліна відноситься до вибіркового професійного циклу.</p> <p>Курс передбачає засвоєння знань про етапи виникнення, становлення, розвитку художньої обробки шкіри в Україні, основні технологічні прийоми, типологію шкіряних виробів, їх функціональне призначення та художньо-естетичні особливості.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: формування у здобувача практичних знань та навичок з художньої обробки шкіри.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – історію розвитку художньої обробки шкіри; – творчість відомих художників (майстрів); – типологію традиційних та сучасних виробів зі шкіри; – різновиди композицій та види орнаментів; – властивості шкіри та основні прийоми роботи з нею; – основні технологічні прийоми; – техніки декорування вміти: – володіти різними техніками декорування шкіряних виробів; – використовувати новітні технічні засоби, комп'ютеризацію, застосування різноманітного обладнання для художньої обробки шкіри тощо; – використовувати найрізноманітніші матеріали для створення декоративних композицій на площині та об'ємі (синтез матеріалів); – застосовувати набуті знання у своїй творчій діяльності. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.</p> <p>Загальні компетентності. ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. Фахові компетентності.</p> <p>ФК 1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.</p> <p>ФК 3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.</p>	

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК5. Здатність добирати ефективні для художньо-творчого розвитку учнів форми, методи, засоби і технології студіювання образотворчого мистецтва.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)

ПРН2. Володіти поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРН3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо творчій діяльності.

ПРН4. Уміти аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

ПРН8. Володіти інформаційними технологіями художньо-педагогічної комунікації та образотворення.

ПРН9. Знати комп'ютерно-графічних технологій та вміти виконувати твори образотворчого мистецтва в цифровому форматі.

ПРН13. Уміти прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

ПРН14. Уміти створювати безпечні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та позашкільної освіти.			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		4	
Практичні		26	
Самостійна робота		60	
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
VI	014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	III	Вибірковий

Тематика освітнього компоненту

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема1. З історії розвитку художньої обробки шкіри.	2		
Тема2. Типологія виробів зі шкіри.	2		
Тема3. Вивчення технік аплікації та інтарсії.		4	10
Тема 4. Вивчення технік ажур і підкладка.		4	10
Тема 5. Вивчення технік контурна різьба по шкірі, випалювання і позолота.		4	10
Тема 6. Вивчення різновидів тиснення: ручне контурне, ручне рельєфне, клішове, гравіровка, тиснення штампами.		4	10
Тема 7. Виготовлення виробу зі шкіри.		10	20

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 72 балів, Кафедральний огляд – 14 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 14
Вимоги до письмових робіт	Самостійна/індивідуальна –14 балів
Практичні заняття	Опрацювання літератури-18 Ескізування18 Створення ілюстративного матеріалу (наочного) -18 Презентація свого виробу- 18 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 70 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована.

Шкала оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою : (див. за посиланням)

<http://surl.li/vxwmac>

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ECTS
90 – 100	5	Відмінно	A
80 – 89	4	Добре	B
70 – 79			C
60 – 69	3	Задовільно	D
50 – 59			E
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Оцінювання практичних робіт проводиться згідно шкали оцінювання:

A (відмінно) – практичне завдання виконано в повному обсязі, з використанням оригінальних методів виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог. Практична робота зберігається у фондах кафедри – 5 (відмінно)- 95-100 балів;

Авторський підхід до створення ескізів - 5 (відмінно) - 90-95 балів;

B (дуже добре) – практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі, вище середнього рівня, але із окремими неточностями, несуттєвими помилками - 4 (дуже добре) - 80-85 балів;

C (добре) – практичне завдання виконується в цілому правильно, на достатньому рівні, але допускається значна кількість помилок - 4 (добре) - 70-79;

D (задовільно) – практичне завдання виконане з великою кількістю помилок, допущено суттєві погрішності, які впливають на кінцевий зміст виконання завдання, немає авторської думки - 3 (задовільно) – 60-69;

E (достатньо) – практичне завдання виконане умовно, не виконані основні вимоги, потребує доопрацювання на всіх етапах - 3 (достатньо) - 50-59;

FX (незадовільно) – практичне завдання не розкрито, не виконані основні вимоги до роботи, є копією чужих робіт - 2 (незадовільно) - 26-49;

F (неприйнятно) – практичне завдання не виконано, або виконано на початковому етапі, найнижча якість виконання - 2 (неприйнятно) - 1-25.

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені

Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом №309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом №309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1993. С.63-66.
2. Горинь Г.Й. Шкіряні промисли західних областей України. Київ, 1986.
3. Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України; голов. ред. Г. Скрипник; наук. ред. Т. Кара-Васильєва. Київ, 2011. Т. 4: Народне мистецтво та художні промисли ХХ ст. 512 с.: іл. <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2011/ist.dek.myst.pdf>
4. Касьян Е.Є. Основи технології шкіри та хутра: Навчальний посібник. Київ: КДУТД, 2001. 252с.

Додаткова література

1. Булгакова Л. Традиційний хутряний одяг Борщівщини//Літопис Борщівщини. Іст.-краєзн. збірник. Випуск 8. –Борщів: КТ „Джерело”, 1996. С.54-57
1. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 1,2/За загальною редакцією Запасака Я.П. Львів, 2000.
2. Історія української культури. Під загальною редакцією І.Крип'якевича. I зшиток. Київ: АТ”Обереги”, 1993. 80с.
3. Історія української культури. Під загальною редакцією І.Крип'якевича. III зшиток. Київ: АТ”Обереги”. 1993. С.100.
4. Коновал В.П., Гаркавенко С.С., Свістунова Л. Т. та інші. Універсальний довідник взуттєвика: Навчальний посібник. Київ: Лібра, 2005. 720 с.
5. Образотворче мистецтво. 2001. №2. С.82
6. Савчук Н.З історії шкіряного промислу нашого краю (до початку ХХст.)// Галицька земля: історія та сучасність. Матеріали наукової конференції присвяченої 1100-річчю Галича. – Ів.-Франківськ. Лілея-НВ. 1998. С.43-45

7. Станкевич Ю. Стилiстичнi особливостi українського шкiряного палiтурництва XVI – поч. XX ст. // Мистецтвознавство 2003, Львiв 2004. С.141-149
8. Станкевич Ю. Технологiя художнього шкiряного палiтурництва //Мистецтвознавство 2002. Львiв. 2003. С.151-161.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бiблiотека Прикарпатського національного унiверситету іменi Василя Стефаника.
2. Наукова бiблiотека інституту мистецтв Прикарпатського національного унiверситету іменi Василя Стефаника.
3. Івано-Франківська унiверсальна наукова бiблiотека іменi Івана Франка.
4. Державний архiв Івано-Франківської облaстi.
5. Фонди та музейнi збiрки Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Йосафата Кобринського. – Режим доступу: *hutsul.museum*
6. Фонди та музейнi збiрки Івано-Франківського облaсного художнього музею.
7. Фонди та музейнi збiрки Івано-Франківського краєзнавчого музею..
8. Фонди та музейнi збiрки Львівського музею етнографiї та художнього промислу ІН НАНУ.
9. Фонди та музейнi збiрки Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького. – Режим доступу: <http://www.mankurty.com>
10. Фонди та музейнi збiрки Національного музею українського народного декоративного мистецтва. – Режим доступу: <http://www.mundm.kiev.ua>
11. Національна бiблiотека України іменi В.І.Вернадського. (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
12. Рукотвори. Народне мистецтво online. (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.rukotvory.com.ua>
13. Архiв загальноукраїнського науково-освітнього журналу «Мiфологiя і фольклор». (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.mifjournal.org.ua>

Викладач: Гiмон Тетяна Степанiвна,

Старший викладач кафедри методики
викладання образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та
дизайну